

Sinds enkele maanden hoort men hier of daar wel eens de naam Pierre Foldes vallen, vooral in geneeskundige uitzendingen. Wat heeft die dan wel voor speciaals gedaan? Strikt technisch gezien heeft hij een zinvol soort ope-ratie op punt gezet. Vanuit menselijk standpunt gaf hij een klein aantal vrouwen (nog veel te weinig) hun fysieke integriteit terug, en daarmee een nieuwe kans om zich te ontplooien. Niet slecht voor een enkele man...

Om het belang van het werk dokter Foldes te begrijpen, nodig ik je uit je het seksuele leven van een vrouw zonder clitoris in te beelden. Voor vrouwen is dat een gemakkelijke vraag. Mannen, denk aan een partner die geen enkel verlangen heeft, voor wie vrijen een opoffering is, een lijdensmoment. Voilà, nu kunnen we werkelijk beginnen discussiëren... Pierre Foldes is een chirurg-uroloog, gespecialiseerd op het vlak van de penis. Al 25 jaar lang wijdt hij een deel van zijn tijd aan Artsen zonder Grenzen. Op missie in Burkina Faso ontdekte hij de ravage die aangericht wordt door de besnijdenis in haar verschillende vormen: van de 'eenvoudige' wegname van de clitoriseikel tot wat men de faraonische besnijdenis noemt, namelijk het wegsnijden van de clitoris, de grote en kleine schaamlippen - men naait alles weer dicht met een kleine opening voor haar maandstonden. Deze verminking die als doel heeft de rol van de vrouw te beperken tot de reproductie, ligt aan de basis van veel sanitaire problemen: infecties, moeilijke of zelfs dodelijke bevallingen, pijnlijke littekens. Uiteraard bestaan er wetten tegen deze praktijk. In Afrika worden sensibiliseringscampagnes georganiseerd, vooral voor moeders. Veel te vaak reproduceren vrouwen hun eigen onderdrukking, en zijn zij het die erop staan dat hun dochters besneden worden. Professionele herinschakelingsprogramma's worden voorzien voor besneden vrouwen die daarvan afzien. Nochtans blijft de besnijdenis een lucratieve bezigheid in landen waar 95 % van de vrouwelijke bevolking besneden is.

Die inspanningen zijn prima, maar het is te weinig. En voor meisjes die al besneden zijn, is het te laat.

Hier komt dokter Foldes op de proppen met zijn reparatietechniek, die zo eenvoudig is dat men zich afvraagt waarom die er nu pas komt. Reconstructies van de penis gebeuren al ongeveer 150 jaar lang. De clitoris daarentegen wordt weinig of niet bestudeerd in de faculteiten geneeskunde. Die dient nergens voor. En het plezier? Dat is een pluspunt, maar geen vitale organische functie. Alles moest dus nog worden uitgevonden. Men moet weten dat de clitoris zich zo'n 10 centimeter uitstrekt langs het schaambeentje. Bij de besnijdenis wordt het zichtbare gedeelte weggenomen: de clitoriseikel. De operatie bestaat erin het verborgen deel opnieuw tevoorschijn te halen, de ligamenten die dit vastbinden aan het schaambeentje los te maken en ze opnieuw vast te hechten zodat een nieuwe eikel wordt gevormd. Na enkele maanden worden de zenuwen al weer gevoelig. De ingreep duurt 45 minuten en gebeurt onder algemene verdoving, hoewel het ook onder regionale verdoving zou kunnen. Op die manier vermijdt men een nieuw traumatisme. De besnijdenis is voor veel slachtoffers als een verkrachting.

Elke week laten 15 vrouwen zich nu opereren. In Frankrijk wordt de last ervan sinds kort opgenomen door de CNAM (Nationale ziekteverzekeringskas). Vroeger werkte Pierre Foldes gratis. Hij geeft ook vormingen over de techniek aan Amerikaanse universiteiten en heeft contacten met Afrikaanse regeringen. Een derde van zijn tijd wijdt hij aan de verminkte vrouwen. En dat terwijl de Nobelprijs geneeskunde wordt toegekend aan Amerikaanse onderzoekers die een verklaring vonden voor de reukzin!

En bij ons? Zou het tekort in de sociale zekerheid enorm verzwwaard worden door de terugbetaling van een operatie waarvan men niet kan durven beweren dat het om simpel comfort gaat? Zouden toekomstige gynaecologen er niet veel bij winnen ingeleid te worden in deze techniek? Moeten besneden vrouwen die in België leven absoluut naar Frankrijk om hun integriteit terug te vinden? Ik heb het onaangename gevoel dat de zaak zal aanslepen. Het is toch maar een zoveelste vrouwenkwestie... Hoe wil je dat in de Kamer over de clitoris wordt gediscussieerd, terwijl 30 % van de mannen zelfs niet weten dat die bestaat! Er wordt nochtans niet gespot met de clitoris, daarvoor is de zaak veel te ernstig...